

Kurucu Başkanımız İhsan Doğramacı'dan...

“ANILARLA UNICEF”

Bu yazımda size yıllar içinde UNICEF'teki çalışmalarımın bahsetmek istiyorum. Böylece zannediyorum ki UNICEF'in tarihçesine ve örgütün çocuklar için yaptığı hizmetlere de biraz ışık tutulmuş olacaktır.

UNICEF'in kuruluş yılı olan 1946'da New York'ta, Dünya Sağlık Örgütü'nün kuruluş çalışmalarındaydım. Örgüt'ün Kuruluş Yasası'nda imzası olan ve halen hayatta olan tek kişi benim. Bir çocuk hekimi olarak kendimi Türk ve Dünya çocuklarına adanmıştım. Aynı yıllarda UNICEF'te görev aldım. **UNICEF New York – Yönetim Kurulu üyeliğim 1959'da başladı. Bu Kurulun en uzun süre görev yapan üyesiyim.** 1966 ve 1967 de Program Komitesi başkanlığına ve yine iki kez İcra Kurulu başkanlığına seçildim. Bu yıllarda Birleşmiş Milletler bünyesinde UNICEF'in kendine özgü ve politika üstü varlığı üzerinde de çok durdum. UNICEF'in eski direktörlerinin hepsiyle birlikte çalışma fırsatı buldum; bazıları ile yakın dost oldum.

Dünya Sağlık Örgütü Anayasasının imza töreninde.(1946)

Siz okurlarımıza UNICEF'teki uzun yılları anlatmak kolay değil. Ancak bazı can alıcı olay ve hizmetlere kısaca değinmek istiyorum.

UNICEF, 1980'lerin başında, hizmet götürdüğü ülkelerde Çocuk Yaşatma

Seferberliği başlattı. Bu seferberliğin odak noktalarından biri çocukların bağışıklanması; bütün aşılarının tam olarak yapılmasıydı. Biz, Türkiye'de 1985'te zamanın UNICEF Temsilcisi Richard Reid'le birlikte büyük bir Aşı Kampanyasına önyak olduk. Ülkenin bütün valilerini Ankara'ya davet ettik. Hepsi de geldiler. Richard Reid böyle büyük bir katılımı hayretler içinde seyretti. Valilerimiz kampanyaya büyük güç verecekler, ivme kazandıracaklardı. Richard anılarında şöyle diyor:

“İnsanlardan duyduğum şöyle: Atatürk'ün cumhuriyeti kurduğundan bu yana bütün valilerin bir araya gelişi vaki olmamış.”. Kampanya başarıyla ilerliyordu. Bir gün yine Richard bana sordu: “Hocam, nerede duracağız?” Ben de ona sordum: “durmak mı?”, “Yani, şunu demek istiyorum”, diye devam etti: “bu kampanyadan sonra ne yapacağız,

heyecan dorukta, adrenalin yüksek”; ona şöyle dedim “durmayağız, durmak yok”.

1990'lara gelindiğinde UNICEF'in önemli rol aldığı Çocuk Hakları Bildirgesi'nin tanıtımı sürerken, ben de Mayıs 1990'da UNICEF – Dünya Sağlık Örgütü ve başkanlığını yaptığım Uluslararası Pediatri Derneği arasında bir Ortak Çalışma Grubu (Task-Force) kurulmasını sağladım. Daha sonra yaşamsal rol oynayan anne sütünün önemi üzerinde duran ve felsefesini bunun üzerine kuran “**çocuk dostu hastaneler**” girişiminin Türkiye’de tanıtılmasına ağırlık verdim. Türkiye’de ilk dört ay bebeklerini sadece anne sütüyle besleyen annelerin yüzdesi maalesef hala düşük seviyelerde. Hastahanelerimize, doğum evlerine hazır mamaların girmemesi çok önemli. Bunun üzerinde daha fazla çalışmamız lazım.

Bundan bir süre sonra Milli Komitemizi daha da güçlendirme çalışmalarına girdim. Yurt çapında yirmibeş ilde UNICEF Milli Komitesi şubeleri açıldı. Bu şubelerin başlarında daha ziyade üniversite öğretim üyeleri, çocuk hekimleri bulunmakta. Şubelerin temel görevi Ankara’daki Uluslararası Çocuk Merkezimizle işbirliği halinde çocuk haklarının tanıtımını yapmak ve çocuk sağlığı projeleri yürütmektir.

Bu arada, Bosna-Hersek’ten bahsetmeden geçemeyeceğim. Hazin savaş durumu beni mahvediyordu. Zamanın UNICEF İcra Direktörü, aziz dostum James Grant’le beraber 1992 de Bosna’ya gittik. Saraybosna’daki hastahanelerde, yaralı çocukları ziyaret ettik. Bosna’ya gidişimizle orada ateşkes ilan edildi ve bizler işgal altındaki bölgede çocuklara ve ailelerine tıbbi malzeme ve giyim dağıtabildik. Günümüzde bu ateşkes günlerine, çatışma içindeki tarafların insani yardım için savaşa ara vermeye ikna edilmelerine sükunet günleri/koridorları deniliyor. Bu koridorlar artık UNICEF’in savaş alanlarında kullandıkları en büyük güç olmuştur.

Son olarak 1995’te UNICEF’in en büyük ödülü olan Maurice Pate Ödülü’ne layık görüldüğümü söylemek istiyorum. Ödülün gerekçesi olarak “dünya çocukları için yorulmak bilmeyen çalışmam” gösterilmişti. Buradan siz sevgili UNICEF Dostları’na seslenmek istiyorum: gelin, dur durak bilmeden, yorulmak bilmeden, çocuklarımız için elimizden geleni yapalım, onlara sağlıklı, eğitilmiş, haysiyetli bir yaşam sunalım.

İhsan Doğramacı

UNICEF Türkiye Milli Komitesi
Onursal Başkanı
Ocak 2007